

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróci y
Napoj móeny
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džělaš
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpođň ty.

Z njebjes mana,
Njeh či khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Sserbske njedželske łopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šmolerjez knihicziščezěni w Budyschinje a je tam ša šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž

12. njedžela po šwjatej Trojizy.

Mark. 7, 31—37.

„Baalo, Baalo, wušlyšch naš!“ tak wołachu tamni Baalowi popjo na Karmelu wot ranja hač do połodnja a rěšachu šo š nožemi, hač krej po nich bēžesche. Ale šhto jim to pomhašche? Tu njebē žadny hłóš ani wotmolwjenje. Šich Baal, ke kotremuž šo wołachu, bēšche morny, němý Bóh.

Kak žyle hinajšchi je našch Bóh. Wón je žiwny, rěčazy Bóh. Wón wotmolwi tehdy Heliasej na jeho wołanje, wón dženska hiščeje našchim wěrjazym próštwam njemjelczi, wón rěczi k nam we šwojim šłowje, psches šwojeho Ducha a šwoje šutki a wošjewja nam pucž, po kotrymž mamy thodžicž.

A dokelž je wón rěčazy Bóh, chze wón, šo bychmy tež my rěčeli š wješelej, džakapolnej wutrobu rěčeli wo jeho šutkach, wo jeho krašnosći, hnadže a lubosći. A temu je nam jasny a žiwny wodnych do naš dał. Šhto mjelczišch dha, ty moja dušcha? Wšmi wšcho, šhtož w šwojej mozy mašch, šo Bohu čzesč, kiž jemu šlušcha, kaž šwojom' Knjesej š džakom dašch. A dale, dokelž je wón rěčazy Bóh, chze wón, šo bychmy tež šlyšcheli, ledžbliwje šlyšcheli, šhtož ma wón nam prajicž. A temu je nam wušchi a štowny rošom dał, šo bychmy pošluchali na jeho hłóš a šebi jón k wutrobje wiali a š mladym Samuelom prajili: „Rěcž, Knježe, twój wotročž šlyšchi!“

Alle o, kak wjele hluchich a němnych je mjes nami, niz

jeno na čžele, ale wošebje na dušchi! Šhto jich šahoji? Šhto čžini hluchich šlyšchaznych a němnych rěčaznych? Tu šteji wón psched nami w našchim džensnišchim šezjenju:

Ješuš Khrystuš, lěkar našcheho hluchoněmeho hubjenštw.

1. na našche hubjenštw;
2. na jeho pomoz;
3. na našch džak.

Rót wotewr k šwojom' šhwalenju a k nutrnosći wutrobu! Šamjen.

1. Runje bēšche tón Knjes tamnej Kananejštej žonje, kiž mēšesche wjazy wěry, dnžli wšhitke džowki Abrahamowe, šwoju móz a krašnosć widžicž dał a k nej prajil: „Tebi šo štaň kaž chzesch“, a jeje džowka bē woczerštwila w tej šamej šchtundže. Nětk pschindže wón š Tirowškich a Sidonškich mjesow šašo k Galilejštemu morju, a kaž wšchudžom, hdžež wón pschindže, tón wulki lěkar, tak čžaka tež jow šašo wulka čžrjoda šhornych, brašchnych, hubjenych na njeho, a jemu šo njewoštudzi pomhač, wón jich wšhitkich šahoji. Šo bychmy jeno tež my pschezo runje tak hotowi byli, šebi wot njeho pomhač dacž, kaž wón nam pomhač chze, niz na čžele jenož, ale pschede wšchēm na dušchi. Šlucho- němeho šu k njemu pschiwjedli, šo by ruky na njeho položil, a tutón hluchoněmy je prawe šnamjo našcheho duchowneho hubjenštw. Kak wobžarujomny je tutón čžłowjek! Ššlódki macžerny a nanowy hłóš njebē wón ženje we šwojim žiwjenju šlyšchal, Bože šlowo, kiž dušchu šwješela a wošboža, njebē šo ženje k jeho wutrobje do-

czijchczalo, khwalbne khërlusche, i kotrymiž Boži lud horje czejnišche do Jerusalema na rócžne cžafy, a Jesuſowe mózne a lubošne přëdowanje, kiž da ſo nětk po zylm kraju ſlyšhecž, to wſchitko tu ſa njeho njebë. A k temu bë wón tež němý. Wón njemóžesche ſo i lubymi pſhecžlemi rosrëczowacž, njemóžesche jim ſwojeje wutrobny myſle a ſacžucžza ſjewicž, njemóžesche ani wo pomoz a wo wumozženje ſe ſwojeho hubjenſtwa wołacž, cžehoždla jeha tež druſny k Jesuſej pſchijwedžechu a jeha ſa njeho proſchachu.

Alle wjele, wjele hubjenſchi je tón, kiž je na duſchi hluchi a němý. Se ſlyſchazymaj wuſchomaj wón njeblyſchi. Grëch je jeha ſa Bože ſłowo hlucheho ſczinił. Haj wſchať, hdyž ſo k rejam ſapiſka, to wón ſlyſchi; hdyž lohkoſmyſleni towarſchojo jeha k hrajerſkim blidam wołaja, to wón ſlyſchi; hdyž palenz jemu do wucha ſhepta: pój, pij mje! to wón ſlyſchi; hdyž jeha cžëlny loſcht jeha i leſnyimi, lubošnyimi ſłowami wabi, to wón derje ſlyſchi. Alle hlóſ ſwojeho Sbožnika, kiž jeha i boloſcžu pyta kaž macž ſwoje ſhubjene džëcžo, Jesuſowy hlóſ wón njeblyſchi, a kaž huſto jemu we wjeſelu abo ſrudobje Bóh ſwoje ſwony ſwonicž dawa, ſa to wón žanych wuſchow nima. — Šchtóž pak Bože ſłowo njeblyſchi a njeſthowa w dobrej a pěknej wutrobje, tón tež rëczëcž njewuſnje, ſchtož k Božej cžëcži a k leſſchemu bližſheho ſlyſcha. Haj wſchať, wo ſemſkich a ſwëtnych wëzach wë wón rëczëcž. Šchëroko wotewria wón ſwój röt k uablaſnym rëczam a bjesbóžnym žortam, k ſbudženju a pſchiſtobženju bližſheho, k hanjenju a miſchtrowanju Božeho ſłowa. Alle wſchudžom, hdyž dyrbiak ſo wón k ſwojemu Anjeſej poſnacž a ſwëdczenje ſa njeho wotpołožicž, tam je jemu röt kaž i pawcžinu ſapſchedženy abo kaž ſe ſantom ſamknjeny, a runje kaž ſaſakke, ſaſlobjene džëcžo nicžo ſe ſwojim nanom njerëcži ani wot njeho njeproſny, tak tež wón žaneje próſtwny a modlitwny k ſwojemu njebjeskemu Wótzej njecžini. Wón je kaž němý ſa njeho. — Ach, tajžny ſmy i pſchirodženja wſchitžny! To je to hluchonëme hubjenſtwa naſcheje duſche, přjedy hacž Jesuſ naſ ſahoji.

2. Jesuſ woſmje teho cžłowjeka woſebje wot luda Na tym dyrbi tón khory ſroſymicž, ſo dyrbi ſo nětko něſchto woſebne i nim ſtač a ſo dyrbi wón jeno na Jesuſa ſameho hladacž. Tak tón Anjeſ džënkſa hiſchcže cžini. Wón woſmje naſ na boť, wot luda woſebje, wón połožni naſ na khorołožo, wón wjedže naſ ſe ſwëtneho ropota a roſpróſchenja do cžičhiny a ſamotnoſcže, na cžichu Božu rolu k wotewrjenemu rowu. O ſo bychmy wſchať tehdy tež pſchëzo ſpóſnali: tón Anjeſ ma nětk ſo mnu ſwoje woſebite wotpohladanje, wón cžze mi na duſchi pomhacž a ſwoju móž a hnadu na mni ſjewicž. — Wotom tyknje Jesuſ temu khoremu ſwoje porſty do jeha wuſchow a dótknje ſo jeha jaſyka. Na tym dyrbi wón ſroſymicž, ſo cžze Jesuſ jemu wucho a jaſyk ſahojicž, a to dyrbi w nim žadanje po pomozu a dowërjenje na Jesuſa ſbudžicž. Tak tón Anjeſ pſchëzo hiſchcže cžini. Wón nam pokaſuje, hdyž naſcha khoroſcž ſedži, wón ſbudžuje we naſ žadanje po wuſtrowjenju a dowërjenju k njemu, kiž nam wobſwëdcži: Ja ſym tón Anjeſ, twój lékat. — Alle přjedy hacž Jesuſ teho cžłowjeka tam wuſtrowi, pohlada wón horje k njebjëkam a ſdychnje. Š tym cžze wón jemu a tež naſchej khorej duſchi praicž: pomoz pſchiúdze jeno i wyſoſka; docžataj a wuproſch ſebi pomoz wot teho, kotryž tebi wſchitke twoje hrëchi wodawa a wſchitke twoje khoroſcže ſahoja. — Napoſledku, hdyž bëſche tón khory doſcž na to

pſchihotowany, ſchtož dyrbjesche ſo na nim ſtač, džëſche tón Anjeſ k njemu: Šefata! to je: wotewr ſo! a hnydom wotewriſchtej ſo jeha wuſchi a ſwjaſt jeha jaſyka ſo roſwjaſa a wón rëczëſche prawje. Tajki džiw cžze Jesuſ na fóždej duſchu cžinicž, kiž ſo jeha lékowanju pſchewoſtaja a cžze ſo dacž wot njeho ſahojicž. Jeha ewangelion, to ſłowo wo Božej luboſcži a hnadže pſhecžimo nam ſhubjenym cžłowjekam, je to prawe Šefata ſa naſchu khoru duſchu. To jej wuſchi wotewri, ſo ſo nětk njemóže napoſluchacž, ſchto je Bóh ſam na naſ wažil, tak wjele kraſneje dobroty nam hubjenym ſczinił. To jej jaſyk roſwjaſa, ſo wuſnawamy: Wny ſo teho njemóžemy woſtajicž, ſo bychmy njerëcželi, ſchtož ſmy widželi a ſlyſcheli. — O ſo by tajke ſefata nam wſchittim prawje hluboſto do duſche kłincžalo! Wotewr ſo, ty wucho, ſa Bože ſłowo! Roſwjaſaj ſo, ty jaſyko, k khwalbje Božeho mjena! Haj, pola wſchitkich, kiž ſu teho Anjeſa Šefata na ſebi abo na druhich ſhonili, dyrbi rëcacz: „Mój duch a moja wutroba je k twojej khwalbje hotowa. Cžëcž Bohu Anjeſej dajcže!“

3. Wſchitkón lud pak, kiž to widžesche, džiwajſche ſo a džëſche: „Wón je wſchitko derje cžinił. Hluchich cžini wón ſlyſchaznych a němých rëczaznych.“ To dyrbi naſch džak bycž, kotryž jemu, naſchemu bójſkemu lékarjej, pſchinjeſemy; to dyrbi i naſcheje wutrobny a i naſcheho erta, to dyrbi i naſcheho žylého žiwjenja a khodženja kłincžecž, hacž junu pſchëſ jeha hnadu tam dóndžemy, hdyž budžemy do wſcheje wëcžnoſcže ſpëwacž: „Tón Anjeſ je wſchitko derje cžinił!“ a jeha i naſchimi khërluſchemi khwalicž wot woblicža k woblicžu. Hacž do teho cžafa, Anježe, —:

Wſmi khudu khwalbu tudy i hnadu,
Mój luby Božo, wote mnje;
We njebju wëm ſej lépſchu radu,
Tam budu, kaž te jandželje,
Hdyž hlóſ mi budžeſch wyſchſchi dacž,
To haleluja ſaſpëwacž.
Samjeñ.

K. w P.

Tón Anjeſ wſcho derje cžinił je.

Tón Anjeſ wſcho derje cžinił je,
To, duſcha, wopomú ſebi;
Twój dóut wón ſwërnje wodžesche
A i hnadu ſtať je k tebi;
We horju, nuſny, wjeſelu,
We khoroſcži a we ſchizju
Cže ſdžerža jeha ruka.

Tón Anjeſ wſcho derje cžinił je;
Ty njebë hiſchcže tudy,
Dha hižom lubowajſche cže,
Njech tež ſy hrëſchnit khudy;
Haj, přjedy hacž ſo narodži,
Cže wón ſej hižom wuſwoli
We ſwojim lubym Šsynu.

Tón Anjeſ wſcho derje cžinił je,
Hacž runje cžłowjet padny;
Wón jeha i pada wuſbëže,
Wë jemu ſaſo hnadny;
Na jeha wëru, poſutu
Wón ſmilnje hlada we Šchryſtu
A jeha brachi hoji.

Tón Anjes wscho derje činił je,
Wón da nam s njebjes mana,
Riž sa dusche je fšewjenje,
Tědž Boža, žiwnošč kmana;
Rót, wuschi wón nam wotewri,
So bychmy jědli, fšyščeli
Khlěb s njebjes, słowo Bože.

Tón Anjes wscho derje činił je,
Wón sa naš wumrije, stanj,
Nam swěsći sbože njebjeste
Wšes fwoje fwojate ranj;
Wón tež je sa naš k njebjju stpik,
So by nam bydło sshotowil
A Duchu k troschtu póbłal.

Tón Anjes wscho derje činił je,
Nječ tež naš druhdy frudži,
Hdyž pschijedže nam tyschnosče
A čěmne mroki sbudži;
Wšchal wón nam kruczi wěru, mōz
A čini, so na horja nōz
Nam sažo ranje fwoita.

Tón Anjes wscho derje činił je,
To njesapomá, o duscha!
Nječ wón tež dale s tobu dže,
Eso wjesč daj, kaž so fšuscha;
Slaj, potom junu njebjjo masch,
Hdžež s džakom, kšwalbu saspěwasch:
„Wón je wscho derje činił!“

K. A. Fiedler.

Njestarajče so!

„Sako ja,“ tak jedyn muž powjedasche, „ras njedzelu popoldnju Božu fšlužbu wopytach, so dvě holeczy, jena něhdže 6, druga 8 lět stara, te mni fšdžeschtej. Khudobnje, ale čistej běshtej swo-blekanej. Tole fšubodstwo mi runje witane njeběsche, dokelž fšutajke džěczi s wjetšcha njeměrne, a to ma sa mnje něscho molaze.“

Sako pak so kemsch sapocza, dyrbjach so nad jměrnošču a fedžbliwošču džiwacž, s kotrejž tej malej na přědowanje po fšuchaschtej. Do teho wscheho pak ja tej mjeńschej moje spěwarške podach, so by fšebi wobrasť w nich wobhladała, dokelž fšebi myšlach, so džěczaza nje fedžbliwošč tola wustupi. Wona je wsa, fšebi wobrasť wobhlada, mi spěwarške sažo poda a s měrom a fedžbliwje kaž prjedy pschipo fšluchasche. Pětne sadžerženje teju maleju mje tak swjěseli, so kōzdej po stōncženju Božeje fšlužby fšwěczaty nowy pjećdžefacznowarški darich. Spodžiwanej džěczi na mnje pohladaschtej a jón s džakom wsaschtej. Wšchi zyrkwinskich durjach na mnje čakaschtej a mi rucžy napschecžiwu tykaschtej, so mi hiščęze junkrōč džakowacž.

Wórnj po tym w njedzelskim łopjenu tole powjedańčžo čitach: W jenej fšwójbje je njedzelu wulka nusa była; žane pjenjesť wjazny, storo žadny khlěb, hacž nekajke drjebjeńčki a fuž kšoseja w domje. Sako so popoldnju khlěb dwójny sacžuwacž dawasche, je mała fšchěsczlětna holeczka fšwojej něscho starschej kōfšicžy rjekła: „Wój, chžemoj te mšchi hič, fšnano nam tam luby Wóh w zyrkwi khlěb da.“ Tamna je pak rosomnje prajila: „Ach, tak chže nam luby Wóh w zyrkwi khlěb dacž?“ Za mała pak so njeje mylicž dała: „Čžehodla tež niz? Sbdžnil je wschal so tež po fšwojim přědowanju pjeć tyfšazam najěscž dač.“

Ma tutón dopokas njeje starscha ničžo wjazny snapschecžiwicž wjedžila a je fšobu te mšchi fškla. Wonej tam póbła starscheho,

pschecželneho knjesa fšedžischtej. Wjes přědowanjom je jimaj tutón wobrasť pokasť a po kemschenju kōzdej pjećdžefacznowarški darik. So tym stej wonej do pjekarnje doběžalej, tam sa 50 nowych khlěba kupilej a tónle „w zyrkwi dostaty“ khlěb wystajo macžeri pschijesťkej a k temu te tamne 50 nowych k dalščemu pschetrijebanju.

„Sako tole čitach,“ muž dale powjedasche, „mōzach so jeno Bohu Anjesej džakowacž, so běch fšměl jeho grat byč, tutym khudym ludžom tajke wjěsele pschihotowacž a džěczazej wěrije teju maleju niz dacž k hanibje pschicž.“

Twój Wōcžez w njebjesach je wschewomōzny a fšmilny Wóh, fiž ma niz jeno kubla a žiwnoščę dosč, ale tež mōz nad čłowštimi wutrobami. A hdyž tež ras psches mokrotu a fšuchotu dže, we wschěch padach dyrbisch tola na jeho praschenje: „Eče hdy nusu mēli?“ wotmolwicž: „Nihdy žaneje!“

Mōz Božeho słowa.

Stary wojak pische: W lěcze 1861 dyrbjach s někotrymi towaršchemi do twjerdžisny Ulm, so bych tam jako wojak fšlužil. Sa buch do 6. regimenta pšchfow tyfnjeny a buch, sčtož so mi na žane waschnje njespodobasche, bubnať. W tamnym čašku, hdžež mějeschtaj w jenym kōžu hiščęze dwaj spacz, w kasarmach pschijomnje njebē. W tej stwoje, w kotrejž mějach ja spacz, bē naš wōfšomnacžę mužil. Eso modlicž a wojak byč, to w kasarmach ničžo lohke njeje, fšwoju wěru s wjěselom pōsnacž, je pak hiščęze čžežo; ale tón Anjes kōzdemu pomha, fiž so na njeho spušcžę. To fšmēdžach tež ja sšonicž. Dokho njetrajesche, běchmy pjećzo, kōfšiz horje do Božeho doma stupachmy, hdyž drusy do kōrcžmy džěchu. Mōj feldwebl, fiž w tej fšamej stwoje spasche, ras wschōn hněwny pschede mnje stupi a pocza: „Bubnarjo, hdyž mi hiščęze junu mojich ludži sawjedžesch a jich mufarjom činisch, to hetmanej wosjewju a čže pola njeho wobškoržu!“ — „Čžinčęze to,“ jemu mērnje wotmolwisch. Wón pak je so fšwěru pašł, tole čžinicž.

Duž buchju hody. „Wny chžemy tola widžecž, hacž smēje nasch bubnať sa naš žane Bože džěcž; wón tola do kōrcžmow ani na žane druge wjěsela njelhodži; duž dyrbi pjenjesť dosč a nadosč mēcž,“ tak moji towaršchojo hanjachu. „Derje, wy dyrbicžę jo mēcž,“ jim fšlubich. A hdyž so Boža nōz bližesche, džěch do mēsta, kupich fšebi 18 Nowych Testamentow, napisach kōzdemu jeho mjeno do knihow a dach kōzdemu jedyn Testament. Nětko běchu smērom. „Masch bubnať je słowo džerčal,“ wschitžy prajachu, a ja widžach na wschěch woblicžach wjěsele. Wjes teho, so bych so nēcžeho nadžal, běchu fšebi pak tež moji towaršchojo něscho wotmyšlili. Kōnz lēta mi rjanu wulku bibliju, fiž běchu džęń prjedy pola woješkeho předarja kupili, pschepodachu. Moje wjěsele male njebē a ja njemōzach so Bohu sa to dodžakowacž, so bē so myšl mojich towaršchow pschecžiwu mi takle pschewobrocžila. Niz, so bych wjazny žaneho hanjenja a fšmēcha njewohladał, ale ničžo wjazny tola slē mēnjene njebē.

Runje 40 lět posdžischo, w lěcze 1902, — fšym nětko mišionar w Amerizy — mējach pucžowanje psches polnōzne staty w Amerizy čžinicž. Na 7. dezembra 1902 dostach pscheproschenje do Noweho Salema w Połnōznej Dakōcže, hdžež je jedyn prjedawšchi mišionar s farajom. Hdyž tam pschidžech, mje tónle farat wutrobne pschija. Sako wjecžor hromadže fšedžachmoj — wón běsche tež we Württembergstej rodženy kaž ja — a wo fšwojej dalokaj domišnje rěczachmoj, wón na jene dobo na mnje tak džiwne hladacž pocza a so mje woprascha: „Njeběsčęze Wy we fšwojim čašku w Ulmje?“ — „„Haj,““ ja wotmolwisch. — „Pola sčesteho regimenta?“ — „„Tak bē.““ — „Njeměcžę so na leutnantoweho po fšlužobnika dopomnicž?“ — „„Sara derje; to bē prawy njedocžinf, fiž je mje hušto dosč k fšmēchaj mēl.““ — „Tamny njedocžinf bēch ja,“ tón farat rjekny.

Rajke spodžiwanje, ale tež kajte wješele, so bė naju Bóh taf derje wodžik. Taf tu nětko ředžachmoj. Sa njewėm, řchto je řo ř mojim 18 Testamentami řtalo. Jene tutych řnihow pař bė tehdomniřchemu leutnantowemu řluřobniřej do wutrobny řřchimnyřo a jehow na prawu řchcžęřku dowjedřo. A wěřcžę řu tež te druhe řwoju řluřbu cžiniķe; řřchetoř Bóže řřlowo řo řenje řrőřbne njewrőcži.

Bože wobarnowanja.

Řdny řbēřche řhęřor Řhorla V. w řęcžę 1547 řařķeřo řhurwjeřcha pola Mühlerga nad Łobjom řbiř, wón jehow jateřo ř pokodny wjedřęřche. Na 27. junija ř nim do Saalfelda nad Saalu řřchińdže, hđžeř jemu na nőř w řořcženřu řtwu řřchipořařa. W nořy tam na řhurwjeřcha na jene dobo njemėř řřchińdže, řřchęd kotrymř řebi řaneję radny njewjedžiřche. Řhurwjeřch ř mořu wo durje řkapasche, dőniř to řhurwjeřchow řluřobniř njewuřřķęřcha. Řřchęř njehow řřořķęřche řhurwjeřch řhęřora, řo by jemu tola druhe řtwu řřchipořařař đař. Řhęřor po jehow řrőřřwje cžinjęřche. Řėdma pař bēřche řhurwjeřch ře řřřwny wuřřupit, duř řo ř wulřim ropotom cžęřķi wjelbowany wjeřch đele řřpny.

Tajke podawķi njęřķu runje jara řėdķe. Dwoje podobne řřonjenje je tež řrabja Řinzendorf, řnaty řalořęř bratrowřķęje gmejny, cžiniķ. Wón řřwili pola řřwojehow řřchęcžęla, řrabje ř Gersdorfa, na wjęřřķim řubře njedalořo Budyřřķina řřchębnywasche a řhřhřķe tam po prawom tež řřchęř nőř wostacž. Doleř pař bēřche řrőřřķo řřchęd wjęřčorom něřařķi řnutyřřwony njemėř na njehow řřchięřchol, wobřamny, řo řiřķęčę wjęřčor na pucž podacž a njedabę tež řřchęř řane řřchirečžowanje đłęje đđeręcęř. Řėdma pař bēřche Řinzendorf řrőř wopuřķęčięř, đha w tej řřwje, řiř bēřche řa njehow řořřajęna byřa, řo řřwiny wjeřch wottorę a runje na to řořo padny, w kotrymř męjęřche wón řpacž, taf řo budyřķę řo řřķi tym wēřcžę řařařķł, hđny budyřķę tam řřchęř nőř wostal byř.

Druhi řař bu jemu na řiřķęčę řpodřiwniřķę wasķnyje řiwjenje řđeržane. Řdny w Ameriřy řwangelij řřchipořjedasche, bēřche tež njedalořo New-Yorka mjeř řndianarjemi, kotrymř bēřche řřřķatny řad (Řlapperřķlange) řřwiatny. Runjeř bęřķu řurči řndianarjow jemu najpřjedny řřchęcžęlnje řmnyřķeni, đha đachy řo tola bōřřy řřchęcžiwow njemu nařķęřuwacž, řo řamo wobřamnyřķy, jehow řabieč. Řař wjęřčor řrabja pod řřwojim řřanom řmėřom řęđęřķę a řebi na ničřo řķe njemnyřķęřķę. Duř řo jemu řřradžy a mjeřčřo wot řady řndianar břiřķęřķę, řo by jehow řařařķł. Řiřom řo ře řķęteru na řrabju řahanja, duř na jene dobo řřchęd Řinzendorřřom řřřķatęřchow řada wuhłada. Tutőn đřwini řebi řinař njemnyřķli, řacž řo je řo to řřwėřjow tam tehodla řębnyřķł, řo by řrabju řķřķitowalo. Wřķřőn wuřřrőřžany řndianar cžęřny a Řinzendorf bē ře řřřchę wu-mőřęny.

Řēřķto podobne je wēřcžę něřķrőřķuli wę řřwojim řiwjenju nařřoniķ. Řchřo đha pař je wę wřķęřm tym pomhacž? Řiřķřo đruhi, řacž Bóh řam ře řřwojęj njewidomnej, ale wřķęřomőřnej řuku.

Boža pomoz w nuy.

Řobořny muž je řař řrajik: Na řłđdu řķřķlu, řiř na nařķę břiđo řřchińdže, je mjeno řehovah napřřane. řemu tež taf je. Řłđđa řęđ, řiř my wuřřiwamy, je tola řřwėđcženje teřo, řo nař Bóh řařřara a řđerži a řo wón na nař řenje njęřabywa.

W jęnym đomje pař męjachy jednoru řlinjanu řķřķlu, řiř wōřębje na pomoz řřwėřneřow Bōřa řehovah đowpominasche. W cžarřu wulķęje wōřny bēřķę mjenujřy řřhuda macž ře řřwojim đđerčřim

we wōřębje wulķęj nuy. Řan bē řobu do wōřny cžahnyč đyřbjac a đolřo řana powjęřč wot njehow đomow đōřķla njębē. řaf đha řo řta, řo macž řař te řořķęđny bėřničķi w řlinjanęj řķřķli na břiđo řřaji a ře řřřķojřymaj wocžomaj nad nimi břiđowę pačęřje řřwęřasche. řa řřchichodny đřęř ani řuřřa řęđę wjazy w đomje njębē. Duř řo wo đurje řařķępa. řřřřřob řařřupi a wot nana řřř řřchinyřķę, w kotrymř bē nařładny řjenjęř a ta powjęřč, řo řo nanej đurje wjedę. ř tym nuy řřķęřřa a đđerķowanje řo řapocžę. ř đowpomnjęčřu pař na to je řo ta řķřķla, řiř tehđny ř řořķęđny bėřničķlami na břiđę řtejęřķę, w đomje wot narodab narodęj řřowalo jako řřwawnę řřwėđcženje teřo, řo Bóh řřķęřow prawym cžarřu pomoz řōřķęle.

Lubosć hacž do řmjercze.

Řřķi wulřim wohnju, řiř đruhđny w Ameriřy řřchęř řřrriřje, to je řřchęř řřķu řrajinu bęři a řrawu a řřita, řęřy a wřny řahubja, bęřķu wobřđlerjow jehow řubla tež jehow řřwoje nařę řiwjenje wuřřowacž mohli a đyřbjachy wřķo řřwoje wobřęđęřřřwotwo wohnju řřchęwostajicž. řeno ř wulķęj nuy bē řo řim řoradžilo, řacž řřchęř řęřu đōńcž, řiř đalřķęm rořřķęřjenju wohnja mjeřu řřaji.

Řdny řo po něłotrych đnyach wobřęđęř řařo na řřwōj đwōř wrőcži, řo by wřķęř wōwostanki řřķępřřak, řacž njębny tam ničřo wot wohnja řřķępuyřķęčęne namakal, njębē tam ničřo wjazy đyřķli řrőřđne wopalene murje. řo bē řřudny nařořład. řola řchřo to je? W řucžķiku w řłbni řřķi muri bēřķę řnēřđo a na tym řnēřđę řęđęřķę řřķle wopalena a morwa — pata. řomakę wobřęđęř morwu řatu ř řnēřđa řbēřny a widęřķę pod nej wjęle młodny řurjatkow, wřķęř njewobřķłđžęne a řřwte. řřwėřna pata bē je ře řřwojim cžęřom řřchęd wohnjom wuřřowalo a řim ře řřwojęj řřmjercřu řiwjenje řđeržęřa.

Řjęje to řřnamjow teje lubořķę, řiř je řo řřeni cžiči řřatř tež řa nař do řřmjercze đala? Ale tuta lubořķę đyřbi wo něłotrymřķuli řđyřķnyč: řak řuřřo řřym ja řřwoje đđerčęři řřřomadžęč đyřķł, řař pata řřwoje řurjatkę pod řřķiđla řřřomadži, a wy řęčę njęchali! ř njębudžmy mjeř tutym!

Dobre wotmolwjenje.

řwarřķi miřķř, řiř bēřķę đrje bohatty, ale řřķi tym tež řam jara đđerķawny a by řřķęřow řa řřwojim đđerķacžęřjem břiđacž, tež řař na jara đęřķęřowym đny na řřwar řřchińdže. řu jedny ř jehow đđerķacžęřjow, řiř ř nim đurje mēnjęřķę, ř njemu řjęřny: „Ale miřķřje, cžęřobla đha Wřy řřķi řajķim wjedřje na řřwar řřodžicę? řđny byřķ ja řajķi bohatty muž byř, řajķiř Wřy řęčę, đha byřķ řřķi řajķim wjedřje řęřny đomach wostal a byřķ đruhęřow řōřķal.“

„řaj wřķař,“ miřķř wotmolwi, „to đrje je tež lubny Bóh đo řřęđla wjedžal, řo byřķęřķę Wřy, budyřķęřķę-li Wřař bohateřow řęřiniķ, ničřo đđerķacž njęchali. řehodla je radřķo mi, đyřķli řřam řamőřęnje wobřadžik.“

Řřķibjęranje na řęřach a mudrořķi.

„řdny bęřķu moři řřnořow 16—20 řęř řřari“, řřarř đur powjęřđasche, „woni wjęle wjazy wjedžičy, đyřķli ja. řdny bęřķu 25 řęř, wjedžičy runje řęřķo, řař ja; ř 30. řęřom řočęřchy řřwłniđi byč, na mnje řōřķłchacž; ř 35 řęřami řo mje wo řadu řřařķachy, a ja mam řa to, řo, řđny budyřķa 40 řęř, řiřķęčę řřķiđadžę, řo řřari řudřo woprawđę tež něřķřo rořřmja.“